ΧΑΛΚΙΔΟΣ ? ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἴσως ἡ μονὴ αὕτη ἔκειτο εἰς Σαφράν· εἰ δὲ ἔκειτο ἀλλαχοῦ, δηλοῖ ἡ ἐπιγραφὴ ὅτι, τὰς εὐωρίας μεταδιώκων ὁ τάλας Ἰάκωβος ἐποιήσατο πρῶτον μεταστάσιμον εἰς Ζεφύριον, ἐκεῖθεν δὲ δεύτερον μεταστάσιμον εἰς τὴν «Ἄνω Ἱερουσαλήμ».

Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Σαφρᾶ σώζονται λείψανα βυζαντινῆς οἰκοδομῆς μετά τινος ὑπογείου ἐν μέσῳ, θολοκτίστου μὲν, μηκυνομένου δὲ ἀπὸ βορρᾶ πρὸς μεσημβρίαν, μῆκος ἔχοντος ἕνδεκα σχεδὸν μέτρων, πλάτος δὲ δέκα περίπου. Τὰ τοῦ οἰκοδομήματος ἐρείπια παριστᾷ τὸ παρατιθέμενον ξυλογράφημα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Κατὰ τὸν σεισμὸν τῆς 28 Ἰουνίου (10 Ἰουλίου) 1894 κατέπεσεν ὁ τοῖχος ὁ περιβάλλων τὸν ναὸν τοῦ Σαφρᾶ, ἀνασκαφέντων δὲ τότε τῶν θεμελίων τοῦ τοίχου, ἀνευρέθη ἡ ἐν σελ. 14 ἐπιταφία ἐπιγραφή.

Ἡ ἐπιγραφὴ ἀναφέρεται εἰς Κωνσταντῖνον ἐπίσκοπον, Δέρκων ? Χαλκίδος ? ἴσως καὶ αὐτὸς, ὡς μετ' αὐτὸν ὁ Ἰάκωβος, ἡτοίμασεν ἐν Σαφρᾷ τὸ δεύτερον καὶ αἰώνιον μεταστάσιμον·

Ἄνω τῆς πύλης τοῦ ναοῦ ἦσαν γεγραμμένα τάδε, διὰ στίχων δῆθεν ἰαμβικῶν

Ὁ θεῖος οὗτος ναὸς τοῦ Γεωργίου
ἐπ' ὀνόματι τιμώμενος τοῦ θείου
'ς αὐτὴν τὴν χώραν Σαφρὰ τὴν καλουμένην,
εὐσεβείας τε καὶ ἀγάπης πληρουμένην,
ἀνεκαινίσθη ἐπὶ τοῦ Νικηφόρου,
τοῦ σεβαστοῦ γέροντος Δέρκων ἐκ βάθρων,
μ' ἁδρὰς δαπάνας ὅλων τῶν ἐγχωρίων
καὶ πολλῶν ἄλλων χριστιανῶν τιμίων.
1832. Μαρτίου 27

Πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν εἶδον ἐν τῷ ναῷ μνημεῖον τέχνης τῆς ΙΘ´ ἑκατονταετηρίδος ἕνα δίσκον ἀργυροῦν, ἐπιγραφὴν ἔχοντα «Ἀφιέρωμα

τοῦ Τούσκου στὸν "Αγιον Γεώργιον στὸ Σαφρά. 1802»—καὶ ἓν ἁγιασματάριον, ὅπερ ἀφιέρωσε Γιαννάκης κάπηλος, 1813.

Πλησίον τοῦ Σαφρᾶ ὑπάρχει ἁγίασμα τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, εἰς τοῦτο καταβαίνομεν, 26 βαθμίδας ἀριθμοῦντες. Ὁ καταβαίνων τὰς 4 ἐξ αὐτῶν εὑρίσκει θύραν, μεθ' ἣν καταβαίνει βαθμίδας 7, εἶτα πρὸς τὰ δεξιὰ στρεφόμενος καὶ καταβαίνων 15 βαθμίδας, εὑρίσκει τὸ ἁγίασμα, λάκ-

Χαλκίδος?

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

κον ὕδατος, οὗ ἄνωθεν ὄροφος· ἐπὶ τῶν τοίχων βυζαντινοὶ σταυροί. Ἡ κάθοδος στενοτέρα τοῦ γαλλικοῦ μέτρου. Τὸ ὅλον οἰκοδόμημα μοὶ ἐφάνη τῆς Ε', τὸ πολὺ τῆς ϛ' ἑκατονταετηρίδος, καὶ ὅτι ἀρχῆθεν ἐξετείνετο πολύ, ὡς φαίνεται ἐν τῷ λάκκῳ τοῦ ἁγιάσματος. Τὸ ὅλον τῆς τοιχοδομίας προδίδει τὴν καταγωγὴν ἐκ τοῦ εἰδολωλατρικοῦ κόσμου, ἡ δὲ πηγὴ ἦν ἀφιερωμένη εἰς θεότητας τοῦ νεροῦ, ὡς ἡ Ζωοδόχος Πηγή, ἡ Βλαχέρνα, ἡ Τιμία Ζώνη παρὰ τὴν Καλλιγαρίαν Πύλην, ἴσως δὲ καὶ ἡ παρὰ τὴν μονὴν τῆς Χώρας πηγή, ἧς ἐσώζετο (σώζεται;) ῥυπαρὸν φρέαρ.

Τόσα λείψανα τέχνης παλαιᾶς μαρτυροῦσι τὸ Ζεφύριον τόπον, ἑλκύοντα πρὸς ἐγκατάστασιν τοὺς τὰς εὐωρίας μεταδιώκοντας· καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν δὲ συῤῥοὴ πολλῶν φαίνεται γινομένη.

Ἐπί τινος φύλλου ῥυπαροῦ, ἀποσπασθέντος ἐκ βιβλίου τελετουργικοῦ